

Bibliometrijska analiza revije Knjižnice v obdobju 2011–2016¹

Bibliometric analysis of the journal Library from 2011 to 2016

Anika Zupančič, Primož Južnič

Oddano: 19. 9. 2017 – Sprejeto: 2. 11. 2017

1.01 Izvirni znanstveni članek

1.01 *Original scientific article*

UDK 001.891.32:050:02"2011/2016"

Izvleček

Namen: Ob šestdeseti obletnici revije *Knjižnica* je bila opravljena kvantitativna bibliometrijska analiza revije v zadnjih šestih letih (2011–2016). Analiza vključuje lastnosti objav, različne analize avtorstva in analizo citiranja. Tako nadaljuje tradicijo bibliometrijskih analiz, ki so bile opravljene v preteklih letih.

Metodologija/pristop: Rezultati so na različne načine informativni: o avtorjih, njihovih ustanovah in državah ter o citatih iz revije *Knjižnica*. Analizirani so bili samo dokumenti, označeni kot »raziskovalni«, torej tisti, ki so rezultat raziskovalnega dela.

Rezultati: Rezultati se nanašajo na število objav od leta 2011 do leta 2016, produktivnost avtorjev; vzorec avtorstva in soavtorstva; predmetna področja objav; in analizo referenc in citiranje virov.

Omejitve raziskave: Zaradi večjega števila objav z zgodovinsko tematiko je bilo nekaj analiz težko izvedljivih in rezultatov ni enostavno pojasniti.

Izvirnost/uporabnost raziskave: Prispevek podaja pregled trenutnega stanja raziskovanja na področju bibliotekarske in informacijske znanosti v Sloveniji, glede na podatke, ki jih je mogoče zbrati z neposrednim pregledom objav osrednje strokovne in znanstvene revije.

Ključne besede: *bibliometrija, bibliometrijska analiza, analiza citiranja, strokovne revije, revija Knjižnica*

¹ Prispevek je nastal na podlagi magistrskega dela Anike Zupančič z naslovom *Bibliometrijska analiza revije Knjižnica za obdobje 2011–2016* s sodelovanjem uredništva revije ter Narodne in univerzitetne knjižnice pod mentorstvom red. prof. dr. Primoža Južniča.

Abstract

Purpose: At the occasion of 60th anniversary of Library – the Slovenian professional journal in the field of library and information science a bibliometric analysis of the journal was made encompassing the period of the last six years (2011–2017). This paper reports on the results of a quantitative bibliometric analysis thus continuing previous bibliometric analyses of the journal.

Methodology/approach: The results give information about authors, authors' institutions and countries, and include the analysis of bibliographic sources cited in journal articles. Only »research« papers were analysed.

Results: The results point to: (1) the volume of articles in the period from 2011 to 2016, (2) the authorship productivity, identification and listing of core authors; (3) the authorship and co–authorship pattern; (4) the subject areas of published papers; (5) the citation analysis of references used in the articles and the analysis of distribution of the age of citations.

Research limitations: Due to the amount of papers dealing with library history, some of the analyses were hard to perform.

Originality/practical implications: The contribution provides an overview of the current state of LIS research journal articles in Slovenia, focusing on the data that may be collected by surveying the issues of the journal in the given period of time.

Keywords: *bibliometrics, bibliometric analysis, citation analysis, scientific journals, journal Library*

1 Uvod

Danes bibliometrijo razumemo kot raziskovanje kvantitativnih vidikov produkcije in diseminacije ter uporabe zapisanih (znanstvenih) informacij. Izhaja iz predpostavke, da je znanstveno raziskovalno produkcijo, vpliv posameznega znanstvenega dela ter sistem znanstvenega informiranja in komuniciranja mogoče kvantificirati. Bibliometrija razvija različne metode in modele, ki nimajo samo teoretičnega, ampak praviloma uporabni (aplikativni) značaj. Slednji se širi zaradi pomena znanstvenega raziskovanja v današnji družbi. Pri bibliometriji uporabljamo štetje različnih objav, publikacij, patentov, citatov in drugih potencialno informativnih enot.

Zaradi hitrega razvoja znanosti in njene pomembne vloge v družbi se je bibliometrija začela hitro razvijati v 80. letih prejšnjega stoletja. Njen pomen raste s pomenom znanosti in znanstvenega raziskovanja v družbi. Poglavitni vzrok za posebnost bibliometrije in bibliometrijskih metod je v tem, da z njimi raziskujemo raziskovanje samo. Torej nekaj, kar je nedvomno zelo zapleten in težko dojemljiv predmet raziskovanja. Znanstveno raziskovalno delo ni rutinska dejavnost

in zato rezultatov ni enostavno meriti in ocenjevati. Druga značilnost je vezana na bibliotekarsko in informacijsko znanost kot znanstveno raziskovalno področje. Ta pri svojem raziskovanju uporablja različne raziskovalne metode, ki jih je prevzela iz drugih znanstvenih ved. Bibliometrijske metode so tako rekoč edine raziskovalne metode, ki so zgodovinsko, kot bibliografske metode in kasneje kot statistično bibliografske, nastale prav znotraj bibliotekarske in informacijske znanosti.

Tretja značilnost bibliometrije in njenih metod je v tem, da je uporabna pri ocenjevanju kakovosti/odmevnosti znanstvenoraziskovalnega dela. Ta je danes tako zelo pomembna, da je skoraj zasenčila vsa druga področja bibliometrije in oblike uporabe. To je na neki način razumljivo, četudi je ocena odmevnosti oziroma kakovosti objav raziskovalnega dela (raziskovalnih skupin oziroma posameznikov ter znanstvenih revij) le ena od mogočih uporab bibliometrije. Toda znanstveno raziskovanje je danes eno osnovnih gibal napredka, ekonomskega in družbenega, ter pomembno vpliva na kvaliteto življenja in blaginjo ljudi. Zato vsi deležniki, ki sodelujejo oziroma vplivajo na znanstveno raziskovanje, v rezultatih bibliometrijskih analiz vidijo pomemben informacijski vir pri svojem delovanju. Na nacionalnem nivoju jih lahko uporabljamo tudi kot oceno določene raziskovalne politike ali znanstvenega področja, pogosto v primerjalni perspektivi.

Znanstveno raziskovanje poteka tako, da znanstvenik kot raziskovalec uporablja »informacije«, ki jih pridobi s svojim raziskovalnim delom, skupaj z informacijami, ki jih pridobi iz dela (praviloma objav) drugih znanstvenikov in raziskovalcev, kot dokaz, s katerimi utemeljuje in podpira svoje ugotovitve. S tem šele dopolni svoj prispevek k nekemu splošnemu znanstvenemu znanju. Prispevek posameznika k temu znanju je končan šele takrat, ko drugi znanstveniki in raziskovalci sprejmejo njegove ugotovitve kot dejstva. Ta sistem znanstvenega informiranja in komuniciranja poteka prek objav v znanstvenih recenziranih revijah. V ta proces se potem vključijo tudi praktiki, torej strokovnjaki, ki delujejo na določenih področjih in ki prek t. i. »pasivnega« raziskovanja (spremljanja raziskovalnih objav) uporabljajo te rezultate pri svojem delu.

Bibliometrijske analize na nivoju posamezne revije so zato pomemben del bibliometrijskega raziskovanja, ki pa je žal nekoliko v senci drugih tematik. So pomembna pomoč pri oceni uredniške politike. Kvantitativne analize člankov ali bibliometrijske raziskave objavljenega gradiva v reviji določene stroke so pomembne zato, ker kažejo na razvoj in delovanje stroke. Predvsem je zanimiva analiza člankov in referenc/citativ, iz katerih lahko ugotovimo razvoj določenih znanstvenih in strokovnih idej. Število citativ določenega avtorja daje določeno težo tako posameznim besedilom kot tudi njihovim avtorjem. Citiranje dela drugih raziskovalcev je ena od osnov vsakega znanstvenega besedila kot rezultata

raziskovalnega dela. S citiranjem avtor opozori na svoje vire, hkrati pa izrazi drugim avtorjem določeno priznanje za njihovo delo. Enako lahko pričakuje, da bodo drugi raziskovalci storili z njegovim delom.

2 Bibliometrijske analize znanstvenih revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti

Bibliometrijske analize posameznih revij so objavljene v revijah, ki pokrivajo vsa znanstvena področja. Primerjalna analiza teh analiz (62 objavljenih med letoma 1998 in 2008) je obravnavala 12 revij s področja humanistike in družboslovja, 19 s področja medicine, 30 s področja naravoslovja in tehnike in kar 21 s področja bibliotekarske in informacijske znanosti (Anyi, Zainab in Anuar, 2009). Bibliometrijske metode izhajajo iz bibliotekarske in informacijske znanosti, zato ni prav nič čudnega, da je še posebej veliko takšnih, ki obravnavajo tudi revije s tega področja. Analize so pogostejše in običajnejše ob okroglih obletnicah izhajanja določenih revij, saj tako naredijo pregled dosedanjega delovanja revije, uredniške politike in usmeritev.

Omenimo bibliometrijsko analizo ob 50-letnici revije *Scientometrics*, vodilni reviji na področju bibliometrije (Schubert, 2000). Zanimivo, da se je avtor (že pred 15 leti) vpraševal o bodočnosti revije in njeni vlogi v novo nastajajočih oblikah znanstvenega komuniciranja in informiranja. Danes lahko rečemo, da te niso zmanjšale pomena same revije, ki je še vedno vodilna na svojem področju. Analiza ob 50-letnici revije *Libri* (Wormell, 2000) in revije *Library Quarterly* (Young, 2006) ter ob 40-letnici revije *Journal of Librarianship and Information Science* je pokazala razvoj revij v mednarodno odmevne revije s področja bibliotekarske in informacijske znanosti (BIZ) (Furner, 2009). Analiza revije *Program* (Tedd, 2006) je pokazala podobne rezultate. Revija je iz skromnih začetkov, obvestil za visokošolske knjižničarje v Veliki Britaniji, postala ugledna mednarodna revija. Ti podatki so informativni in predvsem uporabni za urednike, avtorje in tudi za bralce. O člankih govorijo na drugačen način, kot jih dojemamo ob samem branju, saj izvemo več o avtorjih, od kod prihajajo in z uporabo analize citiranja tudi o načinu, kako so članki nastali.

Prav tako so pogoste analize novih revij, ki nastanejo na določenem raziskovalnem podpodročju, kot je analiza prvih treh let revije *Journal of Informetrics* (Das, 2013), ki pokaže, kaj je novega določena revija prinesla in tudi koga je pritegnila kot sodelavca/pisca. Zanimive so tudi primerjalne analize, ko primerjamo revije med seboj. Analiza treh najpomembnejših revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti, *Journal of Documentation* (JDOC), *Journal of the Association*

for Information Science and Technology (JASIST) in *Journal of Information Science* (JIS) (Bonnieve-Nebelong, 2006) je pokazala nekatere razlike med njimi, ki jih dejavniki vpliva (IF) ne morejo pojasniti. JDOC je imela širšo bazo revij, kjer so bili članki citirani, kot preostali reviji. Sicer je bila tudi ta analiza povezana s 60-letnico revije *Journal of Documentation* (Nebelong-Bonnieve in Frandsen, 2006). Zanimivo je, da je podobna analiza prav tako treh revij *Journal of the American Society for Information Science and Technology* (JASIST), *Information Processing and Management* in *Journal of Documentation* pokazala enake rezultate. Vendar je bila interpretacija rezultatov drugačna (Tsay, 2011). JDOC naj bi svojo razširjenost gradil znotraj samega področja bibliotekarske in informacijske znanosti, drugi dve reviji pa naj bi bili bolj interdisciplinarni. To je tudi dober primer, da je kljub kvantifikaciji interpretacija dobljenih rezultatov lahko zelo različna in odvisna od teoretičnih izhodišč raziskovalcev oziroma avtorjev.

Zaradi posebnega pomena znanstvenih revij v določanju vsebine in razvoja znanstvenega področja so tudi avtorji prikaza 100 let razvoja bibliotekarske in informacijske znanosti (Larivière, Sugimoto in Cronin, 2012) veliko uporabljali prav bibliometrijske analize posameznih revij s tega področja. Ugotovili so dve pomembni prelomnici; v šestdesetih letih preteklega stoletja se je bibliotekarska in informacijska znanost, ki je bila osredotočena na knjižničarstvo, preoblikovala v raziskovalno področje, osredotočeno na informacijo in njeno uporabo, v devetdesetih letih pa je bibliotekarska in informacijska znanost začela prejemati veliko citatov tudi zunaj ozkega področja, predvsem z računalništva in upravljanja, ter dočakala svoj razcvet. Ta je najbolj viden v širitvi kroga avtorjev, ki raziskujejo in objavljajo na področju bibliotekarske in informacijske znanosti. Zanimiva je tudi analiza revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti, ki je želela odgovoriti na vprašanje, ali gre pri tem področju za enotno raziskovalno področje ali za dve popolnoma ločeni področji. Rezultati so pokazali, da gre za povezani področji (Åström, 2010).

Analiza avtorjev ima kot del bibliometrijske analize revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti še poseben značaj, zaradi odnosa med »praktiki« in »teoretiki« na tem strokovnem področju. Ta odnos ni vedno najboljši, saj ga določa vrsta nespornost in prešibkega sodelovanja, kar ni najboljše za profesijo. Znanstvene in strokovne revije so prav tisto področje, kjer se interesi in prizadevanja vseh lahko dobro povežejo. Rezultati raziskave revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti so pokazali, da so praktiki pomembni kot avtorji in kot bralci teh revij. Vendar obstaja relativno slaba izmenjava informacij (prek citiranja) med revijami, ki so bolj usmerjene v prakso, in tistimi, ki so bolj »akademske«. Zanimiv rezultat raziskave je v tem, da dejavnik vpliva ni tisti kazalec, ki bi ločeval med revijami, torej nikakor ni nujno, da bi imele bolj teoretične, torej »akademske« revije, tudi višji dejavnik vpliva (Schlögl in Stock,

2008). Podrobna analiza revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti je celo pokazala, da je relativno majhen delež objav v revijah, ki so deklarirane kot raziskovalne (»akademske«) (v vzorcu je bilo takšnih 56 %), dejansko tudi rezultat raziskovalnega dela (16 %) (Turcios, Agarwal in Watkins, 2014).

V Sloveniji je bila prva bibliometrijska analiza revije prav analiza revije *Knjižnica* (Popovič, Ambrožič in Južnič, 1984). Rezultati te analize so bili precej kritični do takratne uredniške politike in stanja raziskovanja na področju. Ugotovljeno in poudarjeno je bilo, da so avtorji v člankih citirali predvsem zakone in druge politične dokumente, manjkale pa so vsebine in raziskovalni vidiki. Torej je manjkalo raziskovanje, s katerim bi kritično ovrednotili takratne rešitve in stališča ter v tem pogledu iskali nove strokovne rešitve. *Knjižnica* je odražala takraten položaj stroke, ki je kazala očitno odsotnost raziskovanja, raziskovalnega pristopa in uporabe raziskovalnih metod.

Več kot deset let kasneje so bili objavljeni tudi rezultati analize člankov in bibliografskih navedb v reviji *Knjižnica* za obdobje od 1990–1996 (Likar, 1997). Pokazali so viden napredek slovenske bibliotekarske stroke, saj se je poleg neposredne prakse začela posvečati tudi teoretičnim temeljem. Ugotovljena pa je bila odsotnost sodelovanja med avtorji. Zanimiva je bila tudi primerjalna analiza dveh sorodnih revij: *Knjižnice* in *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* (Aparac-Jelušić, 1999). Avtorica je ugotovila, da imajo vodilne slovenske knjižnice večji ter stalnejši doprinos strokovnjakov s področja knjižničarstva kot hrvaške knjižnice. Prav tako je bilo pri obeh revijah ugotovljeno pomanjkanje timskega dela. Podatki o citiranju so pokazali, da je knjižničarstvo še vedno mlada znanstvena disciplina, znotraj katere je treba dati več poudarka usposabljanju za kvalitetno znanstveno delo ter tega povečati. Vedno več člankov, ki jih objavljajo zaposleni na oddelku za bibliotekarstvo in njihovi zunanji sodelavci, govori o tem, da je znanstveno raziskovalno delo bolj prisotno v znanstveno izobraževalnih ustanovah ter da se knjižničarstvo začenja uveljavljati v znanstveni skupnosti.

Nekaj let kasneje pa je bilo analizirano citiranje tujih revij v reviji *Knjižnica* za obdobje 1991–1998 (Tomšič, Sever in Južnič, 2000). Sledila je ugotovitev, da to ni ravno vzorno. Razen revije *IFLA Journal* je šlo pri drugih citiranih revijah bolj za »akademske« revije, ki se niso ukvarjale neposredno s knjižnično prakso. Novejša analiza, ki sta jo urednici opravili ob koncu svojega uredniškega mandata, ju je pripeljala do naslednjih sklepov: »Na podlagi pregleda delovanja revije *Knjižnica* od leta 1974 pa vse do konca leta 2015 je mogoče ugotoviti, da je revija skozi zadnja desetletja nepretrgoma gradila in nadaljevala svoj razvoj v smeri znanstvene periodične publikacije.« (Kavčič-Čolić in Vodopivec, 2015, str. 135)

Zanimiva je bila tudi rast virov v slovenskem jeziku in zmanjševanje tistih v angleškem jeziku, ki jo je v svoji diplomski nalogi opazila že druga avtorica (Vratič, 2006).

Na osnovi dosedanjih raziskav smo želeli preveriti naslednje hipoteze:

- 1) Avtorji objav v reviji *Knjižnica* večinoma prihajajo iz raziskovalnih ustanov.
- 2) Citati v reviji *Knjižnica* so večinoma citati iz drugih znanstvenih revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.
- 3) Citati so večinoma iz novejših objav.
- 4) Objave iz revije *Knjižnica* so pomemben informacijski vir in zato tudi pogosto citirane.
- 5) Vsaj polovica objav je napisana v soavtorstvu.

3 Metodologija

V začetku naše analize smo najprej pridobili vse številke revije *Knjižnica* v obdobju 2011–2016, pregledali in preučili njihove vsebine in izbrali samo tiste prispevke, ki so bili primerno znanstveno opremljeni oziroma so ustrezali kriterijem znanstvenega članka. Na podlagi tipologije dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS smo za analizo izbrali izvirne znanstvene članke (1.01), pregledne znanstvene članke (1.02) in strokovne članke (1.04). Izločili smo kratke znanstvene prispevke, objavljene prispevke na konferencah, bibliografije, recenzije, nekrologe, biografije, diskusije itd. (Tipologija, 2016)

Zaradi velikega števila objav z izrazito zgodovinsko tematiko smo se odločili za primerjavo člankov z zgodovinsko tematiko in nezgodovinskih člankov. V članke z zgodovinsko tematiko smo vključili tiste, ki obravnavajo specifične zgodovinske tematike; dogodke, osebnosti in splošno zgodovino bibliotekarske stroke.

Nadalje smo ugotavljali značilnosti objav, avtorjev ter citatov oziroma citirano literaturo. V okviru objav nas je zanimalo število posameznih objav, prisotnost člankov z zgodovinsko tematiko, dolžina člankov, jezik in vsebinska raznovrstnost. Pri analizi avtorjev smo ugotavljali število avtorjev in njihovo produkcijo, soavtorstvo, ustanove, ki avtorje zaposlujejo ter narodnost avtorjev.

V tretjem in zadnjem sklopu praktičnega dela smo analizirali značilnosti citatov, ki so jih avtorji člankov navajali na koncu svojega dela. Raziskovali smo število citatov, njihov jezik, citiranost različnih virov informacij, citiranost revije *Knjižnica*, samocitiranost in starost citatov. Pri štetju citatov in samocitatov smo analizirali absolutno število citatov.

4 Rezultati

4.1 Analiza objav

V obdobju 2011–2016 je bilo v reviji *Knjižnica* objavljenih 133 člankov, od tega je bilo 44 člankov z zgodovinsko tematiko, kar znaša 33 %, in 89 nezgodovinskih člankov (67 %).

Članki z zgodovinsko tematiko se pojavljajo v vseh letih, le v zadnjem analiziranem letu revija ni objavila nobenega članka z izrazito zgodovinsko vsebino.

Preglednica 1: Objave glede na vrsto člankov in vsebino

Letnik	Število vseh člankov	Izvirni članki	Pregledni članki	Strokovni članki	Število člankov z zgodovinsko tematiko
2011	28	10	12	6	12
2012	28	10	10	8	12
2013	16	6	6	4	7
2014	16	7	7	2	3
2015	22	9	10	3	10
2016	23	10	8	5	0
Skupaj	133	52	53	28	44

Od 133 člankov je bilo največ preglednih znanstvenih člankov (40 %), nato izvirnih znanstvenih člankov (39 %) ter 21 % strokovnih člankov. V povprečju je bilo objavljenih 22 člankov na leto.

Največ člankov je bilo objavljenih v prvih dveh analiziranih letih (28) ter leta 2016 (23). Vzrok bi lahko bilo novo uredništvo, ki si s svežim zagonom prizadeva pridobiti čim več avtorjev za objavo člankov, ali pa tematska številka, ki lahko zaradi obravnave specifičnih tematik obsega precej več prispevkov kot navadna številka. Leta 2012 je bila objavljena tematska številka iz kongresa o digitalizaciji kulturne dediščine, temi, ki je v slovenskem bibliotekarskem prostoru precej sodobna in zanimiva, ne samo za knjižničarje, temveč tudi za strokovnjake in raziskovalce z drugih področij (zgodovina, geografija, slovenistika, umetnostna zgodovina, arheologija, arhitektura, muzikologija, etimologija, gradbeništvo, prevajalstvo). Najmanj člankov je bilo objavljenih v letih 2013 in 2014, in sicer 16 člankov. Razlog za majhno število člankov v letih 2013 in 2014 bi lahko bila večna težava urednikov pri pridobivanju avtorjev oziroma raziskovalcev za objavo člankov.

Čeprav je bila prva številka leta 2013 tematska številka, ki je zgodovinsko obarvana (brata Grimm), je bilo v vseh treh letnikih tega leta objavljenih le 16 člankov, od katerih je delež člankov z zgodovinsko tematiko in nezgodovinskih člankov skoraj enak (7 : 9). Od leta 2013 in 2014 število objavljenih člankov počasi narašča.

4.2 Članki z zgodovinsko tematiko in tematske številke

V šestletnem obdobju so bile objavljene štiri tematske številke, od katerih se tri številke revije tičejo pretežno zgodovinskih tematik. Prva tematska številka, ki je obravnavala digitalizacijo kulturne dediščine, je bila objavljena leta 2012 (3), druga že naslednje leto 2013 v prvi številki (brata Grimm), tretja številka je leta 2015 (3) raziskovala osebne oziroma zasebne knjižnice, zadnja, četrta številka pa je v dvojni številki leta 2016 prepletla bibliotekarsko stroko z leposlovjem.

V obdobju 2011–2016 je bilo v reviji *Knjižnica* objavljenih 44 člankov z zgodovinsko tematiko. V letih 2011 in 2012 po 12 člankov, sedem člankov leta 2013, trije članki leta 2014 ter deset leta 2015. Leta 2016 ni bilo objavljenega nobenega članka z zgodovinsko tematiko. Od 44 člankov je bilo 21 člankov del tematskih števil (2012 (3), 2013 (1), 2015 (3)). Vidimo lahko, da v okviru tematskih števil prevladujejo članki z zgodovinsko tematiko. Od skupnih 29 člankov z zgodovinsko tematiko jih je bilo 21 vključenih v tematske številke. Največ člankov z zgodovinsko tematiko v tematski številki je bilo objavljenih leta 2012 (9).

Preglednica 2: Članki z zgodovinsko tematiko leta 2011

1. Polona Vozel, Branka Badovinac. Lovro Stepišnik in potujoče knjižničarstvo na Slovenskem na prehodu iz 19. v 20. stoletje
2. Miran Špelič. Rekviem za samostansko knjižnico ali aleluja?
3. Luka Vidmar. Aleš Žiga Dolničar in knjige o beneški republiki
4. Aleš Gabrič. Branje od razvedrila elite do splošne dobrine
5. Eva Kodrič Dačić. Sindrom feniksa: NUK 1941–1950.
6. Anja Dular. Berem, bereš, beremo. Zgodovina branja na Slovenskem
7. Igor Grdina. Koliko je knjig je mogoče prebrati v življenju?
8. Milena Mileva Blažič, Anja Štefan. Branja in pripovedovanja mladinske književnosti
9. Klementina Možina. Mikrotipografija Jožeta Plečnika
10. Gorazd Golob. Pomen grafične priprave v procesu faksimiliranja
11. Tine Germ. Ikonografija emblemov v spominski knjigi ljubljanske plemiške družbe sv. Dizma
12. Jerneja Fridl, Renata Šolar. Vpliv razvoja kartografskih tehnik na podobe zemljevidov slovenskega ozemlja od 16.–19. stoletja

Preglednica 3: Članki z zgodovinsko tematiko leta 2012

1. Irena Sapač. Bruno Hartman in njegov prispevek k razvoju slovenskega knjižničarstva
2. Tatjana Hajtnik. Učinkovito dolgoročno ohranjanje arhivskega gradiva v Arhivu RS
3. Neža Čebren Lipovec, Vladimir Drobnjak. Digitalizacija arhivskega gradiva arhitekta Eda Mihevca.
4. Gregor Vidmar. 3D digitalizacija in vizualizacija situle iz Vač
5. Bettina Wagner, Markus, Brantl, Peter Meinschmidt. Analysing rare books with digital technologies: The project »Blockbooks in bavarian collections«
6. Jon Grobovšek. Dokumentiranje kulturne dediščine: priprava, potek, rezultati
7. Matija Ogrin, Jan Jona Javoršek, Tomaž Erjavec. Register slovenskih rokopisov 17. in 18. stoletja: repozitorij, digitalna knjižnica in raziskovalno okolje.
8. Vlasta Vodeb. Georazčlenjevanje metapodatkovnega opisa kulturne dediščine.
9. Tomaž Erjavec. Jezikoslovni viri starejše slovenščine
10. Dalibor Radovan, Renata Šolar, Blaž Kovačič, Ines Vodopivec, Daniel Vladušič, Mateja Šmid Hribar, Irena Eiselt, Boris Horvat. Večrazsežnostni prikazi naravne in kulturne dediščine v projektu DEDI
11. Eva Kodrič Dačić. Pisna kulturna dediščina v knjižnicah v luči aktualnih predpisov
12. Sara Horva, Marija Petek. Osebna in objektivna bibliografija Lojzeta A. Novaka

Preglednica 4: Članki z zgodovinsko tematiko leta 2013

1. Monika Kropelj. Jernej Kopitar, Vuk Karadžić in brata Grimm
2. Urška Pajk. Brata Grimm v knjižnici Narodnega muzeja Slovenije
3. Milena Mileva Blažič. Memetika in kulturna evolucija Grimmovih pravljic na Slovenskem
4. Kasilda Bedenk. Žitje prevoda pravljice iz frazeološkega vidika: na primeru Grimmove pravljice Srečni Anže
5. Zoran Krstulović. Metode izdelave bibliografij skladateljskega opusa
6. Anja Dular. Najstarejše otroške knjige na Slovenskem
7. Neža Zajc. Začetki slovanske pismenosti ter kulturne zavesti na osnovi rokopisnega in tiskanega gradiva

Preglednica 5: Članki z zgodovinsko tematiko leta 2014

1. Eva Kodrič Dačić. Dr. Mirko Rupel: znanstvenik, ki je postavil temelje slovenski nacionalni knjižnici
2. Špela Ledinek Lozej, Miha Peče. Povezovanje krajevnih zbirk kulturne dediščine z IKT: primer Zborzbirk
3. Tereza Poličnik Čermelj, Polona Gorkič, Tamara Lekić. Knjižnične evidence in njihova uporaba: na primeru ročno izvedene inventure v NUK

Preglednica 6: Članki z zgodovinsko tematiko leta 2015

1. Irena Sapač. Prvih deset let uporabe računalnikov v UKM
2. Anja Dular. Problematika raziskovanja zgodovine zasebnih knjižnic: zanke in uganke
3. Luka Vidmar. Knjižnica Žige Zoisa kot žarišče slovenskega kulturnega nacionalizma
4. Walter Lukan. Kopitarjeva Bibliotheca
5. Petra Kolenc. Knjižnica dr. Henrika Tume, ena najbolje ohranjenih meščanskih knjižnic na Goriškem
6. Breda Ilich Klančnik. Habent sua fata libelli. Ostanki družinske zbirke knjižnice Simonič Šlebinger v Gornji Radgoni
7. Dragica Trobec Zadnik, Nataša Trajkovski. Župančičeva zapuščina in njegova osebna knjižnica
8. Eva Kodrič Dačić. Maistrova knjižnica: kaj je znanega o osebnih knjižnicah znamenitih Slovencev in te govorijo o svojih tvorcih?
9. Vlasta Stavbar, Gabrijela Kolbič. Maistrova knjižnica v UKM: pridobitev in hramba osebne knjižnice generala Maistra v UKM
10. Ivan Smiljanič. Narodna knjižnica v Kranju od leta 1863 do 2. sv. vojne

4.3 Jezik objav

Prevladuje slovenski jezik (120 člankov), sledi mu angleški jezik z 10 objavami, hrvaški jezik z dvema in nemški jezik z eno objavo. Vidimo, da uredniki še vedno prisegajo na izdajanje revije pretežno v nacionalnem jeziku.

4.4 Dolžina člankov

Dolžino člankov smo analizirali glede na število strani posameznega članka. Dolžina naj bi kazala poglobljenost samega članka, vendar ni vedno tako. Tudi manj obsežni članki nam lahko dajo veliko informacij, prav tako so lahko ti članki pomembni znanstveni dosežki avtorjev.

Kot vidimo, je največ člankov z dolžino od 11 do 15 strani, najmanj je zelo kratkih člankov (15). Pri nezgodovinskih člankih je največ takih z dolžino od 16 do 20 strani, pri člankih z zgodovinsko tematiko pa takih od 11 do 15 strani.

Preglednica 7: Dolžina člankov

Dolžina strani	Število člankov	Število člankov z zgodovinsko tematiko	Skupaj
5–10	7	8	15
11–15	29	22	51
16–20	32	6	38
Nad 20	21	8	29

Razpredelnica kaže, da so nezgodovinski članki daljši kot članki z zgodovinsko tematiko, in to v celotnem analiziranem obdobju. Število strani na splošno najbolj pade v letih 2013 in 2014, še posebej pri člankih z zgodovinsko tematiko, ki so leta 2014 samo trije. Skupna dolžina nezgodovinskih člankov znaša kar 70 % oziroma večino. Razlog za manjše število strani člankov z zgodovinsko tematiko bi lahko bila odsotnost teh člankov leta 2016. Skupno število strani znaša 2195 strani oziroma 17 strani v povprečju na posamezni članek.

Preglednica 8: Število strani glede na leto

Leto	Skupno število strani člankov	Skupno število strani člankov z zgodovinsko tematiko	Skupno število strani	Povprečje strani na članek
2011	259	167	426	15
2012	269	171	440	16
2013	153	132	285	18
2014	248	53	301	19
2015	199	149	348	16
2016	398	0	398	17
Skupaj	1.526	672	2.195	17

4.5 Vsebinska analiza člankov

Vsi analizirani članki so bili opremljeni s ključnimi besedami. Medsebojno enake oziroma podobne pojme smo združili v en pojem (pojme bibliotekarstvo, knjižničarstvo, bibliotekarji in bibliotekarska stroka v bibliotekarstvo).

Ključna beseda z največjo frekvenco je knjižnica, kamor smo uvrstili vse vrste knjižnic in splošno besedo knjižnica. Beseda knjižnica je temeljni pojem bibliotekarske stroke, zato ne preseneča njena pogostost pojavljanja, hkrati kaže še vedno na veliko pomembnost knjižnic kot ustanov znotraj stroke. Druga najpogostejša pojma zadevata digitalizacijo in bibliotekarstvo. Vedno večji pomen digitalizacije se kaže v njeni uporabnosti kot učinkoviti metodi trajnega ohranjanja raznovrstnega gradiva, še posebej v povezavi s kulturno dediščino.

Med pojmi, ki so bolj zgodovinsko obarvani, se pojavijo pojmi kulturna zgodovina, bibliografije, trajno ohranjanje virov, Grimm, arhivsko gradivo, barok, stoletje, rokopisi, slovanstvo in pravljice. Pogostost teh besed kaže na usmerjenost revije k objavljanju zgodovinskih prispevkov, v katerih so vsebine pomemben del bibliotekarske stroke ter kulturne dediščine tudi drugih znanstvenih disciplin.

Preglednica 9: Najpogostejše ključne besede

Pojmi	Število oznak
knjižnice	40
digitalizacija	12
kulturna dediščina	10
bibliotekarstvo	12
knjižnične zbirke	9
kulturna zgodovina	8
citiranje	7
e-knjige	7
bibliografije	7
podatki	6
trajno ohranjanje virov	6
knjižnične storitve	5
Grimm	5
arhivsko gradivo	4
bralna kultura	4
knjižnični katalogi	4
uporabniki	4

Pojmi	Število oznak
branje	4
portali	4
Slovanstvo	4
digitalni arhivi	3
izobraževanje	3
katalogizacija	3
informacijska pismenost	3
informacijsko vedenje	3
informacijski viri	3
inventura	3
odprt dostop	3
barok	3
stoletje	3
rokopisi	3
modeli	3
pravljice	3

4.6 Analiza avtorjev

211 je bilo vseh avtorstev, 171 pa različnih avtorjev (95 žensk in 76 moških), ki so prispevali 133 člankov. Večina avtorjev je objavila samo en članek (81%), preostalih 33 (19%) avtorjev je napisalo več kot en članek oziroma skupaj 85 člankov, kar predstavlja 64% vseh člankov.

Preglednica 10: Produkcija avtorjev glede na število člankov

Število člankov	Število avtorjev
1	138
2	22
3	6

Število člankov	Število avtorjev
4	2
5	3

4.6.1 Soavtorstvo

Preglednica 11 prikazuje sodelovanje med avtorji in produkcijo teh sodelovanj. Vidimo lahko, da je največ člankov z enim avtorjem. Več avtorjev ko sodeluje med sabo, manjši je delež večavtorskih člankov.

Če primerjamo večavtorske objave z objavami enega avtorja, imajo slednje večji delež objav (57%). Vseh večavtorskih objav je 57 oziroma 43% vseh objav. Večina avtorjev objavi članek samostojno, tistih, ki jim je v interesu skupno sodelovanje,

je manj kot polovica. Čeprav so soavtorske objave tako v domači in še bolj v mednarodni znanstveni skupnosti veliko bolj cenjene, vidne ter uporabljane, je teh v reviji *Knjižnica* manjši delež.

Preglednica 11: *Delež soavtorskih objav*

Število avtorjev	Število člankov	Delež (v%)
1	76	57
2	39	29
3	13	10
4	2	2
8	3	2

Če pogledamo letno produkcijo večavtorskih člankov, jih je bilo največ napisanih leta 2012 (15) in 2011 (12). Presenetljivo je, da delež samostojnih objav raste in delež skupnega raziskovanja pada oziroma ostaja na isti ravni. Le v letih 2012 in 2014 je bil delež večavtorskih objav večji kot delež prispevkov z enim avtorjem.

Preglednica 12: *Soavtorstvo glede na leto*

	En avtor	Dva avtorja	Trije avtorji	Štirje avtorji	Osem avtorjev	Objave v soavtorstvu
2011	16	10	1	1	0	12
2012	13	8	5	0	2	15
2013	13	2	1	0	0	3
2014	5	7	3	0	1	11
2015	14	8	0	0	0	8
2016	15	4	3	1	0	8
Skupaj	76	39	13	2	3	57
Delež	57 %	30 %	10 %	2 %	2 %	43 %

4.6.2 Ustanove zaposlitve avtorjev

V tem delu smo želeli izvedeti, katere so tiste ustanove, ki zaposlujejo avtorje, ki objavljajo v reviji *Knjižnica*. Prav tako nas je zanimalo, koliko avtorjev prihaja iz raziskovalnega okolja in koliko iz praktičnega, knjižničarskega okolja. Pod raziskovalno okolje smo vključili univerze in inštitute, v sklop praktičnega okolja pa knjižnice,² muzeje in arhive. Narodno in univerzitetno knjižnico smo definirali

² Kljub dejstvu, da so visokošolske knjižnice pomembne enote visokošolskih ustanov oziroma univerz, smo se odločili, da jih obravnavamo ločeno in v skladu z drugimi vrstami knjižnic. Odločitev nam bo pokazala razliko med raziskovalci in praktiki, prav tako je razdelitev izjemno pomembna za revije, kot je *Knjižnica*. Takšno metodologijo običajno uporabljajo tudi v drugih analizah revij.

kot nacionalno knjižnico kljub njeni funkciji visokošolske knjižnice, saj želimo v prvi vrsti izvedeti, kakšna je raziskovalna produktivnost zaposlenih v nacionalni knjižnici.

Od 171 avtorjev je večina (46) zaposlenih na univerzah, kjer največ avtorjev prihaja iz Filozofske fakultete (21 avtorjev), sledi Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (7 avtorjev), Naravoslovnotehniška fakulteta (4) ter Fakulteta za socialno delo (4). Avtorji, ki prihajajo z univerz, so večinoma predavatelji oziroma raziskovalci, ena avtorica prihaja iz Univerzitetne službe za knjižnično dejavnost. Veliko število avtorjev prihaja iz inštitutov, največ iz Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije, znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) (13) in Instituta »Jožef Štefan« (2). 18 raziskovalcev prihaja iz Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK), en avtor pa iz hrvaške nacionalne knjižnice. Sledijo avtorji, zaposleni v splošnih knjižnicah, kjer največ avtorjev prihaja iz Mestne knjižnice Ljubljana (5), Goriške knjižnice (2) in Mestne knjižnice München (2). Od visokošolskih knjižnic ima zaposlenih največ avtorjev Centralna tehniška knjižnica (5), Univerzitetna knjižnica Maribor (2) in Univerzitetna knjižnica v Vilni (2). Prav tako prispevajo svoje prispevke zaposleni v podjetjih, zavodih, uradih, ministrstvih, agencijah in šolah. Pomemben del sodelovanja vidi revija z mladimi, predvsem s študenti, diplomanti in magistri na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo (13). Preostali avtorji so samozaposleni v kulturi, v pokoju, pisatelji, svetovalci, štirih avtorjev nismo mogli uvrstiti nikamor (brez statusa), dva avtorja pa imata dvojno zaposlitev. Vidimo, da 75 (44 %) avtorjev prihaja iz pretežno raziskovalnega okolja ter 61 (36 %) avtorjev iz bolj praktičnega okolja. Knjižnica, ki daje največ poudarka na raziskovalno aktivnost, je nacionalna knjižnica (19 raziskovalcev).

Preglednica 13: *Ustanove avtorjev*

Ustanova	Število avtorjev	Ustanova	Število avtorjev
Univerze	46	Muzeji	8
Inštituti	29	Podjetja	8
Nacionalne knjižnice	19	Arhivi	6
Splošne knjižnice	14	Specialne knjižnice	2
Visokošolske knjižnice	11	Šolske knjižnice	1

4.6.3 Produkcija avtorjev

Preglednica 14 razkriva, da je prva deseterica avtorjev objavila 38 člankov, kar je skoraj tretjina vseh (29 %). Če opozorimo še na produkcijo avtorjev glede na spol, vidimo, da so v analiziranem obdobju 2011–2016 ženske avtorice objavile več člankov kot moški. Med prvimi desetimi avtorji se pojavi samo en moški avtor.

Preglednica 14: *Seznam avtorjev z največjim številom objavljenih člankov*

Avtor	Število člankov	Avtorice	Število člankov	Avtorji	Število člankov
Eva Kodrič Dačić	5	Eva Kodrič Dačić	5	Primož Južnič	5
Primož Južnič	5	Alenka Šauperl	5	Tomaž Erjavec	3
Alenka Šauperl	5	Maja Žumer	4	Aleš Klemen	2
Maja Žumer	4	Renata Šolar	4	Jan Jona Javoršek	2
Renata Šolar	4	Alenka Kavčič Čolič	3	Gorazd Vodeb	2
Alenka Kavčič Čolič	3	Polona Vilar	3	Andrej Blatnik	2
Polona Vilar	3	Marija Petek	3	Matija Ogrin	2
Marija Petek	3	Vlasta Zabukovec	3	Miroslav Novak	2
Vlasta Zabukovec	3	Anja Dular	3	Luka Vidmar	2
Anja Dular	3	Branka Badovinac	2	Uroš Grilc	2
SKUPAJ	38		35		24

4.6.4 Narodnost avtorjev

Večina avtorjev je slovenske narodnosti (149), preostali prihajajo iz tujine.

Preglednica 15: *Narodnost avtorjev*

Država	Število avtorjev
Slovenija	149
Hrvaška	13
Nemčija	3

Država	Število avtorjev
Litva	2
Velika Britanija	1
Avstrija	1

4.7 Analiza citatov

Kot citate smo upoštevali vse bibliografske reference, ki so jih avtorji navedli na koncu članka. Vsi članki so bili opremljeni s citati. Poleg števila citatov in povprečnega števila citatov glede na leto in vrsto člankov nas je v tem sklopu zanimala še citiranost različnih virov publikacij, jezik citatov, samocitiranje in citiranost revije *Knjižnica*. Pri štetju citatov smo upoštevali vse enote oziroma citate, kar pomeni, da se je posamezno citirano delo v posameznem članku upoštevalo večkrat.

4.7.1 Število citatov

V 133 člankih je bilo skupaj 4022 citatov, v povprečju je bilo v članku 31 citatov na leto. Največje število citatov je bilo leta 2012, najmanjše pa leta 2014. Vidno je,

da sta leti z najmanjšim številom člankov imeli tudi najmanj citatov. Leta 2013 in 2016 je število citatov nad povprečjem (34).

Preglednica 16: Število citatov v analiziranem obdobju

Leto	Število člankov	Število citatov	Povprečje citatov na leto
2011	28	624	22
2012	28	862	31
2013	16	540	34
2014	16	524	33
2015	22	698	32
2016	23	775	34
Skupaj	133	4.023	31

4.7.2 Citiranost v člankih z zgodovinsko tematiko ter preostalih člankih

Preglednica 17 prikazuje število citatov, ki so jih imeli članki z zgodovinsko tematiko in nezgodovinski članki. 62 % citatov so imeli nezgodovinski članki, preostalih 38 % citatov so imeli članki z zgodovinsko tematiko.

Preglednica 17: Število citatov v člankih z zgodovinsko tematiko in nezgodovinskih člankih

Leto	Število nezgodovinskih člankov	Število citatov v nezgodovinskih člankih	Povprečje citatov v nezgodovinskih člankih	Število člankov z zgodovinsko tematiko	Število citatov v člankih z zgodovinsko tematiko	Povprečje citatov v člankih z zgodovinsko tematiko
2011	16	308	19	12	316	26
2012	16	417	26	12	445	37
2013	9	260	29	7	280	40
2014	13	369	28	3	155	52
2015	12	354	30	10	344	43
2016	23	775	34	0	0	0
Skupaj	89	2483	28	44	1540	40

V letih 2011 in 2012 vidimo splošno rast števila citatov, potem rast pade, tako kot tudi število člankov, od leta 2014 pa je citatov zopet več. Odsotnost člankov z zgodovinsko tematiko bi lahko hipotetično leta 2016 močno povečala skupno število citatov v tem letu, ki bi lahko bilo leto z največjim številom citatov. Zanimivo je, da je v prvih treh letih število citatov v člankih z zgodovinsko tematiko večje kot število citatov v preostalih člankih. Prav tako je visoko povprečje citatov v člankih z zgodovinsko tematiko (40!), medtem ko je povprečje citatov v nezgodovinskih

člankov 28 citatov na članek. Leta 2014 so bili trije članki z zgodovinsko tematiko opremljeni s kar 155 citati, leta 2013 pa devet nezgodovinskih člankov z 260 citati. Veliko število citirane literature pri člankih z zgodovinsko tematiko bi lahko bilo rezultat avtorjeve uporabe primarnih virov in virov podatkov.

4.7.3 Citiranost različnih virov informacij

V naši analizi smo citate razdelili v naslednje skupine: članki, monografske publikacije, poglavja, siva literatura, uradni dokumenti in spletni viri.

V okviru člankov smo upoštevali samo tiste članke, ki so bili opremljeni z ustrežno znanstveno opremo: izvlečkom, ključnimi besedami in vrstilcem UDK. Pod monografske publikacije smo poleg knjig uvrstili še učbenike, priročnike in zbornike. Pod poglavja smo šteli poglavja iz knjig, zbornikov ter prispevke s konferenc. Pod sivo literaturo smo poleg poročil, statističnih podatkov, analiz, študij, projektov, raziskav, programov itd., predvsem publikacij, ki jih izdajajo nekomercialne založbe, vključili še standarde in zaključna dela. Pod uradne dokumente smo uvrstili zakone, pravilnike, statute in akte. Spletni viri so med raziskovalci zelo priljubljeni, saj je pot do njih enostavna in hitra, veliko virov je tudi brezplačnih. Sem smo prišteli podatkovne zbirke, repozitorije, spletne enciklopedije, slovarje, leksikone, spletne strani, spletne novice, bloge, wikije, ppt predstavitev in videoposnetke.

Danes je znanstveni članek najbolj uporabljan in vrednoten vir informacij ter temelj znanstvenega komuniciranja in publiciranja. Že v preteklih analizah so bili med najbolj citiranimi viri informacij kot so tudi v naši analizi, kjer zasedajo prvo mesto. Precej blizu jim sledijo monografske publikacije, siva literatura, poglavja in prispevki, spletni viri in na koncu najmanj citirani uradni dokumenti.

Preglednica 18: Citiranost različnih virov publikacij glede na leto

Leto	Članki	Knjige	Poglavja	Siva literatura	Uradni dokumenti	Spletni viri
2011	88	173	59	113	38	26
2012	179	117	137	95	64	75
2013	99	179	49	70	18	43
2014	133	74	54	81	26	62
2015	167	142	71	92	31	39
2016	311	172	51	95	11	74
Skupaj	977	867	421	546	188	319

Največ člankov je bilo objavljenih leta 2016, od leta 2013 število citiranih člankov narašča. Največ knjig je bilo navedenih v letih 2011 in 2013, kljub primatu člankov pa uporaba knjig z leti narašča. Knjigam sledi siva literatura, ki je v večini že dostopna preko spleta, prav tako lahko ponudi bolj ažurne podatke kot knjige. Sledijo poglavja v knjigah in zbornikih; slednjih je bilo v analiziranem obdobju citiranih več kot poglavij v knjigah. Delež prispevkov s konferenc je bil zanemarljiv. Veliko uporabnega gradiva je na spletu, kar je razlog vedno večje uporabe spletnih virov. Lestvico končajo uradni dokumenti, kjer lahko vidimo razliko oziroma padec citiranosti uradnih dokumentov od leta 2015 do leta 2016.

4.7.4 Citiranost objav revije *Knjižnica*

Da bi ugotovili, kakšna je citiranost revije *Knjižnica* med avtorji, ki v reviji objavijo svoje delo, smo analizirali vso citirano literaturo v obdobju 2011–2016.

V okviru znanstvenih člankov je bilo izbranih 182 člankov, ki so bili citirani v analiziranem obdobju 2011–2016 ter objavljeni v reviji *Knjižnica*. 61 člankov oziroma citatov je bilo navedenih v literaturi člankov z zgodovinsko tematiko, 121 citatov pa v nezgodovinskih člankih. 163 citatov je bilo citiranih enkratno, 19 citatov pa je bilo navedenih več kot dvakrat. 182 člankov, objavljenih v reviji *Knjižnica*, predstavlja 19 % vseh citiranih člankov.

Preglednica 19: Največkrat citirane objave iz revije *Knjižnica* v reviji *Knjižnica*

Članki	Število citatov
1. Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2009). Bibliotekarski terminološki slovar	10
2. Kavčič Čolič, A. (2010). Trajno ohranjanje digitalnih virov: koncepti in metode	4
3. Klasinc, J., Sešek, I. (2010). Zbiranje obveznega izvoda spletnih publikacij	4
4. Grilc, U. (2006). Knjiga v presečišču javnega in zasebnega: primeri Francije, Finske, Hrvaške in Slovenije	3
5. Kodrič Dačić, E. (2000). Federalni zbirni center in njegov prispevek k dopolnitvi fondov Narodne in univerzitetne knjižnice	3
6. Kodrič Dačić, E. (2005). Univerzitetna biblioteka v Ljubljani: od kapitulacije fašistične Italije do konca druge svetovne vojne (1938–1943)	3

Največ citatov je imel članek oziroma posebna izdaja revije z naslovom *Bibliotekarski terminološki slovar*. Besedišče bibliotekarske stroke ni samo velikega pomena za slovenske raziskovalce, temveč tudi nujno in pomembno orodje in vir za raziskovalce z drugih znanstvenih področij. Največkrat citirana znanstvena članaka v pravem pomenu besede sta članka Alenke Kavčič Čolič z naslovom *Trajno*

ohranjanje digitalnih virov ter članek *Zbiranje obveznega izvoda spletnih publikacij* avtorjev Janka Klasinca in Irene Sešek. Oba sta imela po štiri citate. Sledijo članek s področja založništva, ki analizira svoj primarni vir, ter dva članka avtorice Eve Kodrič Dačić, ki se nanašata na zgodovino knjižničarstva.

Poleg tega, da sta bila članka revije *Knjižnica* avtorice Eve Kodrič Dačić med najbolj citiranimi članki v analiziranem obdobju, je bila avtorica tudi največkrat citirana (število vseh citatov znotraj posameznih člankov). V analiziranem obdobju je objavila pet člankov, ki se nanašajo predvsem na zgodovino bibliotekarske stroke, nacionalno knjižnico in merjenje uspešnosti knjižnic. Z 12 citati ji sledi Bruno Hartman, pomembna osebnost knjižničarstva, ki je imel veliko vlogo pri razvoju stroke. Peterica avtorjev posebne številke revije *Knjižnica* z naslovom *Bibliotekarsko terminološki slovar*, je imela 10 citatov.

Preglednica 20: Največkrat citirani avtor objav iz revije *Knjižnica* v reviji *Knjižnica*

Avtor	Število citatov	Avtor	Število citatov
Eva Kodrič Dačić	17	Majda Ujčič	10
Bruno Hartman	12	Polona Vilar	10
Ivan Kanič	10	Gorazd Vodeb	10
Zvonka Leder	10		

4.7.5 Splošna citiranost v reviji *Knjižnica*

V tem sklopu smo prikazali največkrat citirane avtorje, članke in serijske publikacije v reviji *Knjižnica*. Upoštevali smo vse citate, tudi tiste, ki se pojavijo večkrat. Med avtorji je bil največkrat citiran Bruno Hartman, ki je vse citate pridobil v članku o avtorju samem. Lahko rečemo, da je bila najbolj citirana avtorica Eva Kodrič Dačić, saj so jo citirali različni avtorji v člankih z raznovrstnimi temami in iz raznovrstnih področij. Tudi Mirko Rupel je vse svoje citate dobil v članku, ki govori o njegovem prispevku k bibliotekarstvu. Avtorjem sledijo v bibliotekarski stroki že dolgo uveljavljeni raziskovalci, katerih dela so in postajajo temeljna literatura.

Preglednica 21: Največkrat citirani avtorji v reviji *Knjižnica*

Avtor	Število citatov	Avtor	Število citatov
Bruno Hartman	101	Irena Sapač	25
Eva Kodrič Dačić	36	Silva Novljan	24
Mirko Rupel	30	Anja Dular	20
Alenka Šauperl	30	Primož Južnič	20

Poleg tega, kateri avtor je bil največkrat citiran, nas je zanimalo tudi, kateri članki in serijske publikacije so pridobili največ citatov. Članki so eni najpomembnejših znanstvenih virov, še posebej v mednarodnem znanstvenem okolju, zato je pomembno, v katerih znanstvenih publikacijah so bili objavljeni.

Preglednica 22: *Največkrat citirani članki v reviji Knjižnica*

Članki	Število citatov
Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2009). Bibliotekarski terminološki slovar	10
Kavčič - Čolić, A. (2010) Trajno ohranjanje digitalnih virov	4
Klasinc, J. in Sešek, I. (2010). Zbiranje obveznega izvoda spletnih publikacij	4
Kuhlthau, C. C. (1991). Inside the search process	3
Grilc, U. (2006). Knjiga v presečišču javnega in zasebnega	3
Glomar, J.(1938). Korespondenca med Kopitarjem in J. Grimmom	3
Kodrič Dačić, E. (2000) Federalni zbirni center in njegov prispevek	3
Kodrič Dačić (2005). Univerzitetna biblioteka v Ljubljani: od kapitulacije fašistične Italije do konca druge svetovne vojne (1943–1945)	3

Člankov, ki so bili citirani več kot dvakrat, je bilo v vsej citirani literaturi 53, od tega je osem člankov pridobilo več kot dva citata. Od vseh 977 člankov je bilo šest člankov največkrat citiran vir, ki je bil objavljen v reviji *Knjižnica*.

Knjižnica je največkrat citiran vir ter tudi največkrat citirana serijska publikacija, kar kaže pozitivno smernico citiranja naše temeljne revije, v kateri objavljajo in revijo citirajo priznani slovenski avtorji s področja bibliotekarske in informacijske znanosti. Med desetimi najbolj citiranimi revijami se poleg *Knjižnice* pojavita *Šolska knjižnica* in *Vjestnik bibliotekara Hrvatske*.

Preglednica 23: *Največkrat citirane serijske publikacije v reviji Knjižnica*

Revija	Število citatov
Knjižnica	182
Scientometrics	38
Journal of the American Society for Information Science and Technology	37
Journal of Documentation	29
Vjestnik bibliotekara Hrvatske	22
Library Trends	18
Journal of Academic Librarianship and Information Science	15
Library and Information Science Research	14
Šolska knjižnica	14
Performance measurement and metrics	12

Preostale publikacije v angleškem jeziku so v mednarodnem znanstvenem svetu že dobro uveljavljene. Čeprav v splošnem večina avtorjev prednostno raje objavlja v mednarodnih znanstvenih revijah in jih tudi citira, saj so te velikokrat vidnejše in uglednejše kot domače revije, je revija *Knjižnica* še vedno pomemben in uporaben vir informacij.

4.7.6 Samocitiranost

V analizi nas je zanimalo, kolikokrat avtorji v svojih objavah v reviji *Knjižnica* navajajo lastna dela. Kot avtorica, ki se pojavi med prvimi v številu objavljenih člankov (5), je Alenka Šauperl svoja dela navajala največkrat. Prav tako se druga avtorja s petimi objavljenimi članki v reviji *Knjižnica* pojavita med bolj samocitiranimi avtorji (13 in 6 samocitatov). Tudi v tem sklopu smo upoštevali absolutno število vseh samocitatov.

Preglednica 24: Avtorji z največjim številom samocitatov

Avtor	Število samocitatov	Avtor	Število samocitatov
Alenka Šauperl	21	Silva Novljan	7
Irena Sapač	20	Tomaž Erjavec	7
Anja Dular	18	Primož Južnič	6
Eva Kodrič Dačić	13	Luka Vidmar	6
Zoran Krstulović	10	Petra Kolenc	6
Nina Jamar	9	Darja Zaviršek	6
Alenka Kavčič-Čolič	8		

4.7.7 Jezik citatov

Od vseh 4022 citatov smo 4001 citatu lahko določili jezik, saj je 21 virov nedoločljive narave oziroma niso v pisni obliki. Gre za arhive, zbirke, registre, knjižnice, okroglo mizo in razstave. 4001 citat se pojavlja v 23 različnih jezikih. Delež slovenskih in angleških citatov znaša skupaj kar 91 % vseh citatov. Angleškemu jeziku sledijo hrvaški, nemški ter ruski jezik. Takšna raznovrstnost jezikov je posledica citatov v člankih z zgodovinsko tematiko, saj se je poleg slovenskega in (precej manj) angleškega jezika uporabljajo tudi italijanski, francoski, ruski, srbski, prav tako latinski jezik. Zanimivost je tudi število angleških citatov leta 2013, ko je najnižje med vsemi leti.

Preglednica 25: Jezik citatov glede na leto

Leto	Jezik										
	SLO	ANG	NEM	HR	IT	FR	LAT	SRB	RUS	DAN	ŠP
2011	320	242	17	6	5	6	13	1			
2012	502	332	20	18	2	2		1			
2013	288	157	29	7	11	3	5	5	27		
2014	266	217	10	28	3	6		3		1	1
2015	373	216	30	33	4	2		3	2	1	
2016	213	521	14	32		5	2				1
Št. cit. ³	1.962	1.685	120	124	25	24	20	13	29	2	2

4.7.8 Starost citiranih virov

Z analizo starosti citirane literature se običajno ugotavlja stopnjo razvoja posamezne znanstvene discipline. Več ko avtorji citirajo mlajšo literaturo, večji je napredek pri razvoju znanosti, več ko pa citirajo starejšo literaturo, bolj bo znanstvena veda v zaostanku v svojem razvoju. V našem primeru slednjega ne moremo čisto potrditi, čeprav lahko vidimo največjo citiranost virov, ki so starejši od 15 let. V analiziranem obdobju je bilo namreč v reviji objavljenih kar 44 (33 %) člankov z zgodovinsko tematiko, kar seveda pomeni, da je tu starost citiranih virov popolnoma drugačna kot v člankih z drugih področij. V teh člankih je tudi veliko citiranih virov knjig, prav tako več citirajo časopisne članke, bibliografije in poljudnoznanstvene članke ter prispevke. 685 virov je starih do pet let (2012–2016), najmanj pa je virov, ki so stari od 11 do 15 let.⁴

Preglednica 26: Starost virov

Starost	Število citiranih virov	Starost	Število citiranih virov
od 1 do 5 let	685	od 11 do 15 let	645
od 6 do 10 let	1011	Nad 15 leti	1559

Tudi primerjava citiranih znanstvenih člankov v člankih z zgodovinsko tematiko in nezgodovinskih člankih prikazuje, da avtorji citirajo starejše članke. Citirani

³ Skupno število citatov znaša 4001. Države, ki so prejele manj kot tri citate, so: 2015 Češka po dva citata, 2014 Norveška, Portugalska, Grčija po en citat, 2013 Belorusija, Češka, BiH po en citat, 2012 Nizozemska in Poljska po dva citata, Portugalska po en citat, 2011 Švedska po en citat. 21 virov je nedoločljive narave.

⁴ Skupaj 3900 virov je bilo opremljenih z letnico nastanka. Med preostalimi 123 viri so bili viri brez letnice, knjižnica, mapa, fascikli, antikvarno gradivo, registri, arhivi, razstavi in zbirka.

znanstveni članki, ki so novejšje izdaje, imajo skupaj le 16-odstotni delež vseh citiranih znanstvenih člankov.

Preglednica 27: Starost citiranih znanstvenih člankov v zgodovinskih in nezgodovinskih objavah

Starost	Članki nezgod.	Članki zgod.
od 1 do 5 let	149	11
od 6 do 10 let	258	43
od 11 do 15 let	139	26
Nad 15 leti	163	128

5 Zaključki

Z uporabo bibliometrijske analize smo analizirali in ugotovili temeljne značilnosti objavljanja revije *Knjižnica*. Analizirali smo raziskovalno produkcijo, avtorje ter lastnosti pri citiranju uporabljene literature. Kot zanimivost smo posebej obravnavali članke z zgodovinsko tematiko, saj se lahko zaradi majhnega števila objav iz analiz izključijo in se vključijo samo članki, ki so usmerjeni v sedanje, novejšje in aktualnejše teme in ki prikazujejo trenutno stanje bibliotekarske in informacijske stroke in raziskovanja, kar je razumljivo, saj je to namen vsake bibliometrijske analize.

V reviji *Knjižnica* je bilo v analiziranem obdobju objavljenih kar 44 člankov z zgodovinsko tematiko, kar nakazuje, kakšen pomen imajo zgodovina stroke, njeni dogodki in osebnosti, ki so ustvarjali in nadgrajevali tako publikacijo kot stroko za uredništvo oziroma za celoten krog ustvarjalcev revije. Delež člankov z zgodovinsko tematiko je največji v tematskih številkah revije, od štirih tematskih števil so kar tri zgodovinskega značaja. Objavljanje člankov z zgodovinsko vsebino je dobrodošlo, saj strokovna javnost izve veliko novih stvari, ki so pomembne za razumevanje današnjega stanja stroke.

Revija ima v analiziranem obdobju skoraj enak delež izvirnih in preglednih znanstvenih člankov (40 % : 39 %). V prvi vrsti je to nujno za zagotavljanje financiranja revije kot znanstvene revije, po drugi strani pa predstavlja skrb za čim kvalitetnejše objave na visokem nivoju. Prav tako daje revija velik poudarek povezovanju stroke in avtorjev z drugimi znanstvenimi disciplinami, tako s področja družboslovja in humanistike kot, vedno bolj, tudi z drugimi področji, kar lahko k branju revije pritegne različne skupine uporabnikov.

Knjižnica je še vedno izrazito slovenska revija, saj je večina objav v slovenskem jeziku in le peščica v angleškem in hrvaškem jeziku. Mogoče je to dejstvo lahko

slabost, saj je revija zaradi svoje jezikovne osredotočenosti manj izrazita in vidna v mednarodnem znanstvenem okolju, a je hkrati lahko zelo pomembno za razvoj in širitev strokovne in znanstvene terminologije. Kavčič-Čolić in Vodopivec (2015) v svojem članku spodbujata k objavljanju člankov v tujih jezikih, ki pomagajo slovenskim raziskovalcem pri določanju ustrezne terminologije v slovenščini.

V povprečju napišejo avtorji članek dolžine 17 strani. Rezultati so pokazali, da so nezdgovinski članki daljši kot članki z zgodovinsko tematiko. Najpogostejše ključne besede se nanašajo na knjižnico, bibliotekarstvo in digitalizacijo. Ti trije koncepti so pomemben del raziskovanja, še posebej slednji, ki je v zadnjih letih pridobil uporabnost in veljavnost kot učinkovita metoda ohranjanja gradiva. Prav tako so se med pogosteje uporabljanimi besedami znašle bolj zgodovinsko obarvane besede (kulturna dediščina, kulturna zgodovina, arhivsko gradivo, slovanstvo, barok, stoletje itd.). Večina pogosteje uporabljenih ključnih besed prihaja s področja bibliotekarske in informacijske znanosti ter založništva, kar je dober način za širjenje nove terminologije, kot tudi dejstvo, da je revija še vedno primarno usmerjena v raziskovanje tem s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.

Večina avtorjev (81 %) prispeva le en članek, medtem ko so trije avtorji napisali vsak po pet člankov. Gre za avtorje, ki so že uveljavljeni v bibliotekarski stroki (Kodrič-Dačić, Šauperl, Južnič). Tukaj lahko potrdimo zakon dolgega repa in Lotkov zakon, kjer veliko avtorjev objavi en članek in le peščica veliko člankov. Tudi v naši analizi dokazujemo, da v reviji *Knjižnica* še vedno prevladuje individualizirano avtorstvo (57 %) in presenetljivo še vedno raste. Povprečno število avtorja na članek je 1,29. V reviji *Knjižnica* večinoma objavljajo zaposleni na univerzah, inštitutih ter nacionalni knjižnici, kar 13 avtorjev pa je kot študentov objavljalo v reviji *Knjižnica*.

V reviji *Knjižnica* so največkrat citirani članki in monografske publikacije. Razlika ni velika (977 : 867), kar je zanimiv podatek, saj je članek danes najpomembnejši in najpogosteje uporabljeni vir informacij v znanstvenem okolju. Da takšen podatek ni samo posledica člankov z zgodovinsko tematiko, kjer v večji meri uporabljajo monografske publikacije, kaže leto 2016, ko ni bilo objavljenih člankov z zgodovinsko tematiko, a je delež citiranih knjig precej visok v primerjavi z drugimi leti. Siva literatura in spletni viri so prav tako precej uporabljeni, njihova uporaba raste, prav tako člankom in knjigam. Tudi citiranost revije *Knjižnica* je večja med nezdgovinskimi članki kot pri člankih z zgodovinsko tematiko (121 : 61).

Na osnovi ugotovitev lahko obravnavamo tudi naše izhodiščne hipoteze:

1) Avtorji objav v reviji *Knjižnica* večinoma prihajajo iz raziskovalnih ustanov.

Hipotezo bomo težko sprejeli, saj je 44 % avtorjev zaposlenih na univerzah in

inštitutih. V tem oziru bi morali obravnavati tudi našo nacionalno knjižnico, ki nastopa kot osrednja znanstvena knjižnica in pomembna ustanova spodbujanja razvoja bibliotekarske stroke in njenega raziskovanja, a smo jo zaradi statusa knjižnice izločili. 36 % avtorjev opravlja svoje delo v knjižnicah, arhivih in muzejih, preostalih 20 % avtorjev je zaposlenih v podjetjih, agencijah, ministrstvih, zavodih, šolah, nekaj je tudi študentov, brezposelnih in avtorjev brez statusa. Če primerjamo razmerje med raziskovalci in praktiki v stroki, je to zelo podobno, kaže namreč njuno enakovrednost in obojestransko pomembnost v bibliotekarskem prostoru.

- 2) Citati v reviji *Knjižnica* so večinoma citati iz drugih znanstvenih revij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.

Tudi to hipotezo bomo ovrgli, saj je največkrat citirana revija *Knjižnica*, šele nato sledijo druge slovenske, angleške in hrvaške revije. Lahko rečemo, da so avtorji zelo ozaveščeni glede pomena objave svojih rezultatov v reviji *Knjižnica*, čeprav revija ni prisotna v Web of Science ali Scopusu. Zaradi tega tudi ni mogoče slediti morebitni citiranosti člankov iz revije *Knjižnica* v drugih revijah, ki jih ti zbirki indeksirata. Knjižnici sledijo revije *Scientometrics*, *Journal of the American Society for Information Science and Technology* in *Journal of Documentation*, že dolga leta uveljavljene znanstvene revije s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.

- 3) Citati so večinoma iz novejših objav.

Hipotezo bomo ovrgli, saj je večina citatov starejših od 15 let. Delno na to vplivajo članki z zgodovinsko tematiko, kar pa ne more biti edini vzrok, saj je starost virov visoka tudi v člankih z drugo tematiko, ki naj bi citirali novejše objave. Glede na naše rezultate ne moremo z vso gotovostjo reči, da je bibliotekarska in informacijska znanost v Sloveniji hitro se razvijajoča in sodobna veda. Za pojasnitev tega nepričakovanega rezultata naše analize bi potrebovali dodatne raziskave.

- 4) Objave iz revije *Knjižnica* so pomemben informacijski vir in zato tudi pogosto citirane.

Objave iz revije *Knjižnica* so pomemben informacijski vir, saj so najpogosteje citiran vir, prav tako je *Knjižnica* največkrat citirana publikacija. Objave so vedno bolj kvalitetne, prav tako postajajo temeljna in pomembna bibliotekarska literatura, saj jih ustvarjajo ugledni znanstveniki.

- 5) Vsaj polovica objav je napisana v soavtorstvu.

To zadnjo hipotezo bomo pogojno sprejeli, četudi je teh objav nekaj manj kot polovico (43 %), vendar moramo upoštevati članke z zgodovinsko tematiko, ki imajo praviloma enega avtorja. Kljub smernicam večavtorskih objav v

mednarodnem znanstvenem okolju so te v reviji *Knjižnica* manj pogoste. Tudi za družboslovne in humanistične vede naj bi veljalo, da je prisoten nižji delež soavtorskih objav. Čeprav naj bi bile večavtorske objave bolj citirane, pa za objave v reviji *Knjižnica* to ne drži.

Na koncu še nekaj besed o mednarodni odmevnosti revije *Knjižnica*. Vprašanje, ki sta ga načeli urednici *Knjižnice* (Kavčič-Čolić in Vodopivec, 2015) glede vključitve *Knjižnice* v mednarodni podatkovni zbirki, ki merita odmevnost objav, Scopus in Web of Science, je seveda preveč zapleteno, da bi ga lahko rešili v tem prispevku. Dejstvo je, da so danes pri vključitvi bistveni citati v revijah, ki so v te podatkovne zbirke že vključene. Zato bi bilo pomembno, da bi avtorji, ki objavljajo tako v *Knjižnici* kot v uglednih mednarodnih revijah, v slednjih citirali tudi objave iz *Knjižnice*. Četudi v tej analizi nismo sistematično sledili temu citiranju, smo z analizo nekaj novejših objav avtorjev, ki so imeli objave tako v reviji *Knjižnica* kot v mednarodnih revijah s področja bibliotekarske in informacijske znanosti v zadnjih letih, ugotovili, da tega tako rekoč ni.

Navedeni viri

Anyi, K. W. U., Zainab, A. N. in Anuar, N. B. (2009). Bibliometric studies on single journals: a review. *Malaysian journal of library and information science*, 14(1), 17–55.

Aparac-Jelušić, T. (1999). Znanstveni i stručni članci u Knjižnici i Vjesniku bibliotekara Hrvatske: pokušaj usporedne analize stručnog i znanstvenog doprinosa u knjižničarstvu. *Knjižnica*, 43(2–3), 179–196.

Åström, F. (2010). The visibility of information science and library science research in the bibliometric mapping of the LIS field. *Library quarterly*, 80(2), 143–159. doi: 10.1086/651005

Bonnevie-Nebelong, E. (2006). Methods for journal evaluation: journal citation identity, journal citation image and internationalisation. *Scientometrics*, 66(2), 411–424.

Das, P. K. (2013). Journal of informetrics: a bibliometric profile. *DESIDOC journal of library and information technology*, 33(3), 243–252.

Furner, J. (2009). Forty years of the Journal of librarianship and information science: a quantitative analysis. Part I. *Journal of librarianship and information science*, 41(3), 149–172.

Kavčič-Čolić, A. in Vodopivec, I. (2015). Odsev razvoja bibliotekarske in informacijske znanosti na objave revije *Knjižnica* v obdobju 2012–2015. *Knjižnica*, 59(4), 117–138.

Larivière, V., Sugimoto, C. R. in Cronin, B. (2012). A bibliometric chronicling of library and information science's first hundred years. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 63(5), 997–1016.

Likar, T. (1997). Analiza člankov in bibliografskih navedb v reviji *Knjižnica* za obdobje 1990–1996. *Knjižnica*, 41(1), 107–119.

Nebelong-Bonnevie, E. in Frandsen, T. F. (2006). Journal citation identity and journal citation image: a portrait of the Journal of documentation. *Journal of documentation*, 62(1), 30–57.

Popovič, M., Ambrožič, M. in Južnič, P. (1984). Nekaj značilnosti razvoja slovenskega knjižničarstva v novejšem obdobju. *Knjižnica*, 28(3–4), 167–198.

Schlögl, C. in Stock, W. G. (2008). Practitioners and academics as authors and readers: the case of LIS journals. *Journal of documentation*, 64(5), 643–666.

Schubert, A. (2002). The web of scientometrics. *Scientometrics*, 53(1), 3–20.

Tedd, L. A. (2006). Program: a record of the first 40 years of electronic library and information systems. *Program*, 40(1), 11–26.

Tipologija dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS. (2016). Maribor: Institut informacijskih znanosti. Pridobljeno 10. 10. 2017 s spletne strani: http://home.izum.si/COBISS/bibliografije/Tipologija_slv.pdf

Tomšič, N., Sever, F. in Južnič, P. (2000). Citiranje tujih revij v reviji Knjižnica: za obdobje 1991 do 1998. *Knjižnica*, 44(1), 161–170.

Tsay, M. Y. (2011). A bibliometric analysis and comparison on three information science journals: JASIST, IPM, JOD, 1998–2008. *Scientometrics*, 89(2), 591–606. doi: 10.1007/s11192-011-0460-4

Turcios, M. E., Agarwal, N. K. in Watkins, L. (2014). How much of library and information science literature qualifies as research?. *Journal of academic librarianship*, 40(5), 473–479. doi: 10.1016/j.acalib.2014.06.003

Vratarič, S. (2006). *Bibliometrijska analiza revije Knjižnica od leta 2000 do 2004*. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Wormell, I. (2000). Libri's golden jubilee in a bibliometric mirror. *Libri*, 50(2), 75–94.

Young, A. P. (2006). Library quarterly, 1956–2004: an exploratory bibliometric analysis. *Library quarterly*, 76(1), 10–18.

Anika Zupančič

Črni Vrh 18, 3304 Tabor
e-pošta: anikazupa@gmail.com

dr. Primož Južnič

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana
e-pošta: primoz.juznic@ff.uni-lj.si